

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi és közgazdasági hetilap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Előfizetési penzek és reklamációk Rónai Frigyes kiadó címére küldendők.

Megjelenik minden vasarnap.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona, télvére 4 korona
negyedévre 2 korona, egyes szám ára
14 fillér.
Nyitlter sora 40 fillér.
Hirdetési nagysau szerinti.

XXI. évfolyam.

A szerkesztésért felelős a kiadó:
RONAI FRIGYES.

27. szám.

Iskolaváros vagyunk-e?

Valamikor régen nagy iparváros volt Köszeg. Ez alapította meg polgarainak jólétét. Tönkretette a gyáripar.

Azután hosszú időn át nagy katona város volt. Sok könnyű keresetre adott alkalmat és az emberek elfelejtették a várost más irányban fejleszteni. Tönkretette a szomszéd város erőszakolt fejlődése.

Felmerült sokszor az idegenforgalom eszméje mint a modern korszaknak új jövedelmi forrása. Tönkretette saját éhhetetlenségünk és a bekövetkezett általános drágaság.

Legszerencsésebben fejlődött a város mint iskolaváros. Egészséges, szép vidéke, csendes, erkölcsös népe, városi jellege, évszázados kultúrája erre prädistinálta.

Most az a kérdés: iskolaváros vagyunk-e? Tanintézetek számát tekintve, ezeknek látogatottságát számba véve, iskoláink közkedveltségét tapasztalva, azt kell konstatálnunk, hogy igen, iskolavárossá lettünk. Hogy egészen azzá legyünk legfeljebb még az lett volna kívánatos, hogy valamely specialis szakiskolát teremtsünk. Zeneakadémiát, erdészeti főiskolát, erdőőri szakiskolát, faipari iskolát, gazdasági tanintézetet vagy más olyat, mi nem mindennütt van.

Nagy áldozatokat hoztunk a katonai reálisiskola idehelyezéseért. Polgári leány- és fiúiskolát megnyerni is sikerült. (Egészeben fenntartani már kevésbé!) Támogatjuk az apáca zárda tanintézetét. Tekintélyes áldozatot hoztunk a százados gimnáziumnak főgimnáziummá való fejlesztésén. Örömmel ragadtuk meg az alkalmat, hogy a dunántuli evangélikus egyházke-

rület felsőbb leánynevelőintézetnek városunkban való elhelyezését biztosítsuk és ez szívesen és bizalommal is jött ide.

Egyébb fenntartani kötelezett tanintézetek is mindig készséges támogatást találtak.

Másfélezer tanuló látogatja ez iskolákat. Saját gyermekeinket itthon taníthatjuk és 500-nál több idegen tanuló szaporítja a fogyasztó lakosságot, élénkíti az idegenforgalmat és jelentékenyen hozzájárul a város gazdasági és kulturális fellendüléséhez.

Ez indította, serkentette a város lakosságát arra, hogy vasutat építsen, villamos világítást létesítsen, csatornáztasson, utcáit burkoltassa, fásítson, hogy építkezéseiben is haladjon és bar kissé lassu tempóban, de folyton előre haladjon és mindig a saját erejéből.

S most midőn e biztos és helyes irányu fejlődési uton vagyunk, most újabb veszely fenyegeti e munkásságunkat.

Máshova athelyezni akarják az evangélikus felsőbb leányiskolát. Ezt a kitünő, különösen a legutóbbi időben feltünően fejlődésnek indult szép tanintézetet, melyet szeretettel fogadott a város közönsége és az itteni gyülekezet, melyre nem csekély áldozatot hozott a város, a gyülekezet és egyesek és melynek itteni létezésével, működésével és fejlődésével minden tényező teljes mértékben meg van elegendve.

Már egymaga azon tény, hogy ilyen szándék létezik, megdöbentette a város egész közönségét. De még inkább azokat, akik ez ügyről valamivel többet tudnak és kik előtt ismeretes, hogy ezen tanintézet athelyezésével olyan tényezők foglalkoznak egész komolysággal, akik döntő szerepet visznek ezen tanintézet irányítása körül.

Szombathelyre tervezik athelyezni. Ugyan hova is máshová? Hiszen örökkön-örökké Szombathely volt az, mely vagy megakadályozta előrejutásunkat, vagy elhódította azt, amit nagynehezen magunknak megszereztünk.

Ma, persze, már nem is kerül neki sok fáradságába. Hatalmas központi kifejlődése, nagy vasuti gócpontja, a vármegyei közélet centruma, számos kulturális intézményei nagy vonzó erővel bírnak s jelentékeny gazdasági fellendülése elbírja azt az aránylag kevés áldozatot, amit tőle, egyéb előnyeivel fogva, követelnek.

Szombathelynek csak kevés leánynevelő intézete van. Leginkább a szt Dömés-rend ujabban létesített zárdája nyújt neki ilyet. Ez nem elégíti ki nagyszámu lakosságát, melynek igen tekintélyes része más nevelőintézet után vágyik. Állami leányiskolát nem mernek kérni, mert állami lőreálisiskoláért folyamodtak és azt is akarják.

S itt találkoznak a kölcsönös érdekek.

A dunántuli egyházkerület fejleszteni akarja közkedvelté lett leánynevelő inntézetét. Kibővítteni törekszik leánygimnáziummal, gazdasági szakiskolával és tágasabb internátussal. Mivel az itteni intézet épülete erre nem elegendő, az épület kibővítésre szüknek bizonyul s mert házak közé ékelve kevésbé alkalmas, új intézetet inkább Szombathelyen lenne hajlandó létesíteni, mert azt ott nagyobb áldozattal támogatni készek és mert allitóltag ott nagyobb aranyu fejlődésre képes.

Ebben az irányban már folynak a tanácskozások, az előkészületek és arra kell elkészülve lennünk, hogy egyszerre csak napirendre kerül az ügy és a mi városunk hátrányára döl el annak sorsa.

A vészjelet megadtuk már mult héten. Most pedig meghuzzuk a nagy harangot.

Tárca.

Nyári csendben.

Valahol a messzeségben
Távol . . . magasan,
Muzsikálva ring a szellő
Dalos sóhajban . . .

Valahol a messzeségben
Távol . . . magasan,
Piros felhők lassan úsznak
Rezgő titkokban . . .

Valahol a messzeségben
Távol . . . magasan,
Jövő vágyak csillámlanak
Álomfátyolban . . .

Valahol a messzeségben
Távol . . . magasan,
Kéklib hegyek érverése
Halkan feldobban . . .

Freyberger Jenő.

A budapesti lánchíd átalakítása.

Megirtuk már, hogy a budapesti Lánchidat július 3-ikától 13-ig elzárják. Kisebb javító-munkát végeznek rajta, a mire két hét szükséges. Ez a rö-

vid ideig tartó elzárás — ha nem is szándékosan csinálják ezért — mintegy főpróbája lesz annak a nagy szünetelésnek, amely egy és háromnegyed évig zárja el ezt a nevezetes közlekedő vonalat a közönség elől. A szünetelés csak a forgalmat illeti, mert a közl képesztendei idő alatt ugyancsak erős munka fog folyni a hidon. Ennek a horribilis munkának eredménye a mi világhírű, szép hidunknak újjászülése lesz azzal a helyes tervvel, hogy a hid klasszikusan művészi formája ne változzék meg. A nagyszabásu építkezéstről mindenféle hírek terjedtek már el. Illetékes helyen a következő felvilágosítást adták az érdekes munkáról:

1913-ban a jégzajlás után, lehetően április elején kezdődik a munka, melyet a következő évben folytatnak és befejeznek. Mindenekelőtt fölépítik a lebontáshoz szükséges állványokat. Az állványokat cölöpökre fektetik, melyek között kellő számu nyílás marad a hajóforgalom számára. A kőanyagot: hidfőkön és pillérekön kívül eltávolítanak minden szerkezetet. Ezután elhelyezik a láncokat, s megkezdik a függőrudak elhelyezését is. A téli évszak beállta előtt az állványokat eltávolítják, nehogy eltépje a jégzajlás. Nagyon jó volna, ha még az 1913. év folyamán el lehetne helyezni a függőrudakat. Ez esetben a függőrudakra alkalmazott ideiglenes gyalogjáró segítségével megnyithatnák a hidat a gyalogközlekedés számára. Erre azonban nem igen lehet számítani. Az 1914. év elején a tőre lebontott állványok helyett újakat kell emelni. A munka tornészete most már nem teszi a fix állványokat szükségesé, hanem hajókra alkalmazott állványokon dolgoznak. A hid szerkezete a technika legújabb vívmánya szerint készül. A mostani vas- és fa-alkatrészeket nikkell-acéllal pó-

tolják. Ennek az anyagnak az a haszna van, hogy bár igen kiesiny az ónsulya, mégis a legnagyobb a teherbíró-képessége. Európában még nem építettek nikkell-acélból hidat, csupán Amerikában. A pénzügyminisztérium az amerikai hidak tanulmányozására szakembert küldött ki. Az átalakítás a Lánchid teherbíró képességét egyenlővé teszi a legmodernebb hidakéval, melyek négyzetmétere 450 kilogramot bír el. A Lánchid jelenlegi teherbírása négyzetmeterenkint csupán 120 kilogram. Teherkocsi ezért nem mehet át a különben megviselt hidon. Az átalakítás után a hid nyitva lesz a teherforgalom számára is. A teherbíró-képesség fokozásán kívül nagyban mérésékelik a hid ingását is. A nikkell acél kitünő anyaga révén a hidat jobban ki is használhatják. Mivel a keret kevesebb tért foglal el, a gyalogjárót félméterrel szélesebbre építhetik. Az építkezés öt millió koronába kerül.

A Lánchid megújulását a munka egy és háromnegyed éve alatt erősen megérzi a közönség, melynek átszállításáról az épülő hid két oldalán folyton közlekedő propeller-járatokkal fognak gondoskodni. A budapesti hidak közül a személyforgalom dolgában a Lánchid áll a második helyen. A legnagyobb forgalma a Ferenc József-hidnak van. A hidak statisztikája erről így számol be. Ez év egy hónapjában átkelt: a Lánchidon 435 600, az Erzsébet-hidon 381 600, a Margit-hidon 370 000, a Ferenc József-hidon 529 600 ember. Tehát az építés egy és háromnegyed évnvi ideje alatt a hidon 9,177 000 személy menne keresztül. Ha az átkelők természetes szaporodását is tekintjük, az a szám körülbelül tízmillió.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a közzei kir. járásbírósnak 1910. évi V. 315. §-a végzése következtében Deutscher Lajos dr. ügyvéd által képviselt Zambó József javára 495 K 13 t. s. jár. erejéig 1910. évi novemb. hó 14-én foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 2081 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: lovak stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a közzei kir. járásbírósnak 1910. évi V. 315 §-a számú végzése folytán 495 kor. 13 fill. tőkekövetelés, ennek 1910. évi szeptember hó 14. napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen — kor. bíróság már megállapított költségek erejéig, Kőszegen leendő megtartására

1911. évi július hó 6-ik (hatodik) napjának délelőtti 10 órája

határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi XL. t.-c. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kőszeg 1911. évi június hó 13-án.

Kiss Kálmán,
kir. bír. végrehajtó.

Kötőgépek!!

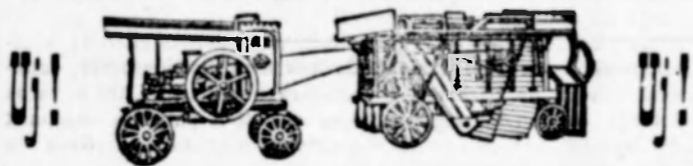
Ujdonság háztartási és ipari célokra. Kényelmes részletfizetésre is kapható. Kérjen árjegyzéket.

Tanítás Budapesten ingyen.

Fogel József és Társa műgépezsek
Budapest, VIII. József-körút 42.

Kállai Testvérek

motorgyárban, Budapest, Nagymező-u. 13. Az egész országban legjobbnak elismert „Gloria“ benzínmotorok, motorcséplőkészülékek, nyersolajmotorok, teljes malomberendezések réazletre legolcsóbban kaphatók.

Nagy munkaképesség. Teljes jótállás!
Árjegyzék ingyen. Használt motorok és gőz-
gépek cserébe vétetnek.

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság

kőszegi fiókjja,

Kőszeg, Király-út 6. sz.
Struez szálloda mellett.

Elfogad: betéteket jelenleg nettó 4 %-os kamatozással betéti könyvekre és folyószámlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik; betét kiütéseket felmondás nélkül eszközöl.

Leszámitol: 2-3 aliragos üzleti és magánváltókat mindenkor a legelőnyösebben.

Folyósít: rendszeres törlesztéses jelzálogköcsönöket följárbírókora és városi házakra; magasabb kamatu köcsönöket alacsonyabb kamatu köcsönökké változtat (convertál).

Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és elad; tőzsdéi megbízásokat elfogad.

Szelvényeket: költségmentesen bevált; szelvény-
leveket a szelvényutalvány (talón)
alapján díjmentesen beszeres.

Átutalásokat, letétéseket eszközöl a világ hár-
mely piacán teljesen díjmentesen.

Értékpapirokra: állami- és magan papirokra
előleget ad.

Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamvesz-
tesség ellen biztosít.

Értékpapirokat és értékeket őrzésre és keze-
lésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével a
Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros össze-
kötésben áll, mindenféle takarékpénztári és banküzleti
megbízást a legelőnyösebben bír lebonyolítani.

Mint az Első Magyar Általános biztosító társaság ügynök-
sege mindenféle biztosítást elfogad és felvilágosítással kesz-
séggel szolgál.

Központ: Szombathelyi (regi) Takarékpénztár
Szombathely. Alakult: 1867-ben.

Alaptőke 1.600.000 kor. Tartalékok: 400.000 kor.
Takarékosok 15 millió koronán felül. J
Saját tőkéi 2.250.000 korona.

Ingyen

kap egy pompás hangver-
seny-beszélőgépet, ha 10
lemez vásárol 10 forintért,
de csak

**WÄGNER a
Hangszer- király!**

ndi BUDAPEST, József-kör-
út 15. sz. Okvetlen kérjen
lemezjegyzéket Javitó mü-
hely. Előnyös lemezcsere.

Kapható Róth Sándor bórkereskedésében.

Au Mikádó-Kávė

különlegességét valamint

Cacao-csokoláde-teát

egy nyolcad kilogrammot 45 fillértől 60 fillérig,
egy negyed 90 130
ugyszintén általánosán ismert kitünő minőségű

rozskenyerét

előnyös árért ajánlja

Ringhofer István
sütőmester

Kőszegen, Pallisch-u. II

Őszi trágyázás!

Óvakodjunk a
hamisításoktól!

Óvakodjunk a
hamisításoktól!

Valódi Stern-Mark védjegy.

Thomassalack
a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

Csak akkor
ilyen
van és
ólomzár

valódi, ha
zsákban
eredeti
van rajta.

Hamisítások-
tól szigoruan
óvakodjunk.

Minden zsák
tartalomjel-
zéssel van
ellátva.

Kalmár Vilmos

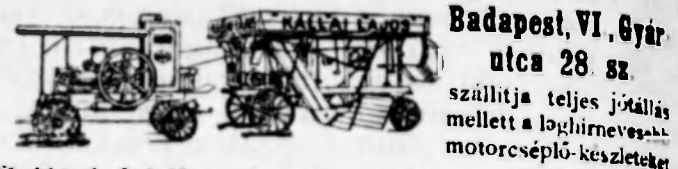
a Thomasphosphatfabriken Berlin,
vezérképviseleje
Budapest, VI., Andrássy-út 49.

Különösen a jelenlegi rendkívül olcsó árakra figye-
lmezettjük a bevasárlókat

Képvisele es raktar

Melis és Pinter cégnél Szombathelyen.

„A köztudatba ment át“, hogy csakis
KÁLLAI LAJOS motorgyára

Budapest, VI., Gyár-
utca 28 sz.

szállítja teljes jótállás
mellett a legújabb
motorcséplő-készleteket

Saját érdekében kérjen minden gazda dísz-fo-
árlapot, melyet ingyen, bérmentve küld a gyár!

Fontos figyelmeztetés!

KÁLLAI LAJOS hírneves motorgyára nem létező-
tendő össze más Kállai nevű kereskedő cégekkel!

Az egész országban minden gazdátl dícséretet és nagy meg-
elégedést aratnak

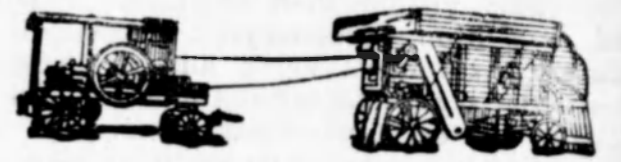
BENZIN és NYERSOLAJ
motoros

CSÉPLŐKÉSZLETEK

Minden gazda maga kezelheti, nem kell gépész sem hatósági be-
gedely. — Rendkívül olcsó és tiszta piacképes cseplés. már
loereju gepeknél is egész 20 lőerőig. — Motorainkkal a közse-
ben a hazak között az udvarban szabad cseplni!

Szives figyelmébe! Minden gazda, ki egy motoros
is foglalkozik, kérje egy levelező-lapon képes ábrázolásokat — ingyen is
bérmentesen küldjük — és abban olv fontos adatokat talál, hogy azozma
mindenben tájékozva lesz.

Bérmentes szállítás az ország minden
állomására

Legújabban megállapított igen előnyös árak
és kényelmes feltételek.

Levélcím:

KELLNER ANTAL ÉS FIA
BUDAPEST, VÁCI-UT 4 SZ.

A VASMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ÁRUOSZTÁLYA SZOMBATHELY

Ajánl: Mindennemű mezőgazdasági és ipari
gépeket, benzín- és nyersolajmotorokat,
cseplőgép-garnitúrákat, gép- és nyersolajat,
műszaki cikkekét, zsák, ponyva és kötél-
árúkat, mindennemű

műtrágyát kartelen kívül,
vető magvak at, erőtakarvánýsféléket,
belföldi és porosz kőszent,
kováesszenet, meszet és cementet,
tűzoltó-felszereléseket stb.

Mérsékelt árak!

Meltányos fizetési feltételek!

Központi iroda: Kőszegi utca 2.

Raktár: Széll Kálmán-utca 25

Árajánlattal és költségvetéssel dij-
mentesen szolgálunk.

Képviseleők minden községben kerestetnek

A Hautelisse-festészeti Kiállításba
a városház nagytermében vasárnap, hétfőn és kedden

SZABAD BEMENET

van, ahol a tanfolyam növendékei által készített szebbnél-szebb tárgyak láthatók,
szabad bemenet mellett tekinthetők meg reggel 9- este 5 óráig.

Hétfőn, július hó 3-án az utolsó tanfolyam nyilik meg.

Ezen tanfolyamra jelentkezések csak nélfány napig fogadtatnak el. Gyermekek
csakis szulők kíséretében tekinthetik meg a kiállítást.